

ปีการศึกษา 2532

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR

โดย

นายอุทาน เศรษฐกิจ

29.1308

อาจารย์ที่ปรึกษา

อ.ดร. แดเนียง บริน

026882

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาเอน์ปีการศึกษา 2532

เรื่อง ELECTROSTATIC PRECIPITATOR

ผู้จัดทำ

นาย อุตาน เศรษฐกิจ 29.1308

 อาจารย์ที่ปรึกษา

(อ. ดร. แด่เียล บริน)

026882

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR

นาย อุทาน เศรษฐกิจ 29.1308

อ.ที่ปรึกษา

อ.ดร. แดเนี่ยล บริน

ปีการศึกษา 2532

บทคัดย่อ

ฝุ่นควัน หรือสิ่งแปลกปลอมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาแก่ทุกคน เพราะมันอาจก่อให้เกิดโรคทางเดินระบบหายใจได้ หรือ อาจจะทำให้เกิดความรำคาญได้ โครงการครั้งนี้ได้ศึกษาวิธีการทำให้อนุภาคเหล่านี้ออกไปจากอากาศที่เราหายใจ โดยใช้วิธีการทำให้อนุภาคมีประจุเสียก่อนแล้วให้มันประทุติดำกายได้สนามไฟฟ้าซึ่งก็สามารถแยกอนุภาคเหล่านี้ออกไปจากอากาศได้ วงจรที่ใช้ในการให้ประจุและสร้างสนามไฟฟ้าแรงดันสูงในที่นี้เราใช้วงจรทวีแรงดันโดยอาศัยไดโอดและตัวเก็บประจุต่อกันแบบครึ่งคลื่นและได้ทดลองภายในกล่องสี่เหลี่ยม โดยมีภาครับและส่งแสงเป็นตัววัดปริมาณอนุภาคภายในกล่องนี้ การศึกษาเรื่องนี้ก็เป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ต่อไป

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 BASIC PRINCIPLE AND PRACTICE	3
บทที่ 3 การทำประจุบนตัวอนุภาค	8
บทที่ 4 ส่วนประกอบของ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR	14
บทที่ 5 การทดลองและผลการทดลอง และสรุป-วิจารณ์	24

บทที่ 1 บทนำเบื้องต้น

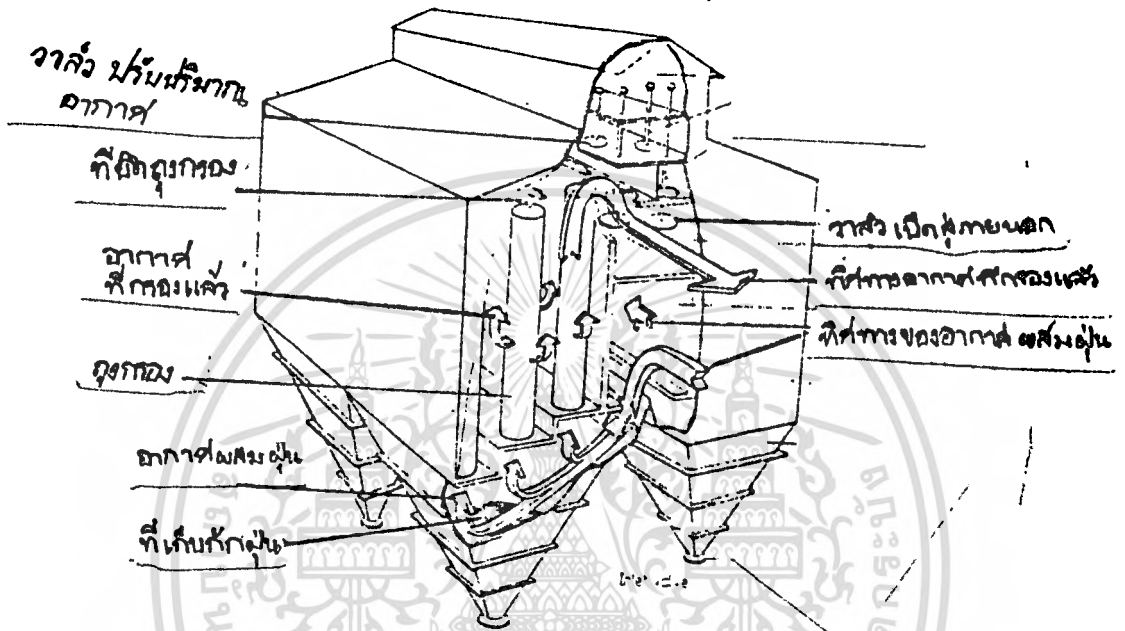
ในการแยกอนุภาคออกจากอากาศที่มีอนุภาคแขวนลอยอยู่มีหลายวิธีการ เราได้อธิบายวิธีการต่างๆ ดังนี้ เราได้อาศัยคุณสมบัติต่างๆคือ ความหนาแน่น (DENSITY) ความตึง (TENSILE STRENGTH) ค่าไดอิเล็กตริก (DIELECTRIC) และแรงยึดเกาะระหว่างอนุภาค

ความหนาแน่น (DENSITY) คือคุณสมบัติหนึ่งที่สำคัญที่อนุภาคมีอยู่ หากอนุภาคมีขนาดใหญ่พอ เราเพียงแต่เอาอากาศที่มีอนุภาคใส่ในเครื่องเหวี่ยงที่ภายในมีท่อ VASSEL อยู่แล้วคอยจนกว่าอนุภาคจะแยกออกไปจากอากาศ โดยอาศัยหลักการมีความเร็วที่ต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ก็ได้แก่ CYCLONES

TENSILE STRENGTH หรือเราเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า CAPILLARY ATTRACTION ในบางครั้งเราสามารถแยกอนุภาคออกไปได้โดยใช้ของเหลวชนิดหนึ่งเข้าไปก็ได้แต่อย่างไรก็ตามวิธีการนี้อาจจะทำให้เครื่องมือเกิดการผุกร่อนได้ ในทางปฏิบัติเรามักจะใช้ถุงกรองแทน โดยเราจะผ่านอากาศเข้าไปในถุงที่มีหลายชั้นขึ้นอยู่กับความเร็วกวของอากาศที่ผ่านเข้าไป ดังแสดงได้ดังภาพที่ 1.1

สำหรับวิธี ELECTROSTATIC PRECIPITATOR นั้นทำได้โดยสร้างความแตกต่างของคุณสมบัติทางไฟฟ้าระหว่าง อากาศและ อนุภาค ความแตกต่างในที่นี้ก็คือค่า DIELECTRIC นั้นเอง จะทำให้พวกมันเกิดประจุขึ้นมาแล้วแยกออกจากกันโดยใช้สนามไฟฟ้าแรงสูง ซึ่งแรงที่กระทำต่ออนุภาคโดยสนามไฟฟ้าจะมีค่ามากกว่าแรงดึงดูดของโลกมากหลายเท่าตัว

เราจะใช้วิธีการใดก็ได้ที่ได้กล่าวมาข้างต้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและขนาดของอนุภาค

ภาพที่ ๑.๑ แสดงการจัดภายในของเครื่องฟอกอากาศชนิดใช้ถุงกรอง โดยอาศัยความดันภายใน ทำให้ วาล์ว ปิด-เปิด ได้ตามจังหวะ

บทที่ 2 BASIC PRINCIPLE AND PRACTICE

2.1 ทฤษฎีเบื้องต้น

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR สามารถแยกอนุภาคปลอมปนโดยใช้สนามไฟฟ้า ประการแรก อนุภาคเหล่านี้จะต้องมีประจุไฟฟ้าเสียก่อน ซึ่งโดยปกติแล้วตัวที่ใช้สร้างสนามไฟฟ้าและตัวที่ทำให้เกิดประจุจะเป็นตัวเดียวกัน โดยใช้ไฟกระแสตรงแบบลบที่มีขนาดหลายพันโวลต์ ต่อเข้ากับสิ่งที่เรียกว่า DISCHARGE ELECTRODE ภายใน ELECTROSTATIC PRECIPITATOR และส่วนที่ใช้เป็นอีกขั้วหนึ่งเราเรียกว่า COLLECTING ELECTRODE ซึ่งต่อกับ EARTH เอาไว้

โดยปกติเราจะใช้ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR ที่มีอยู่สองชนิดด้วยกันคือ ELECTROSTATIC แบบ TUBE-TYPE และแบบ PARALLEL-PLATE-TYPE ดังมีรายละเอียดดังนี้

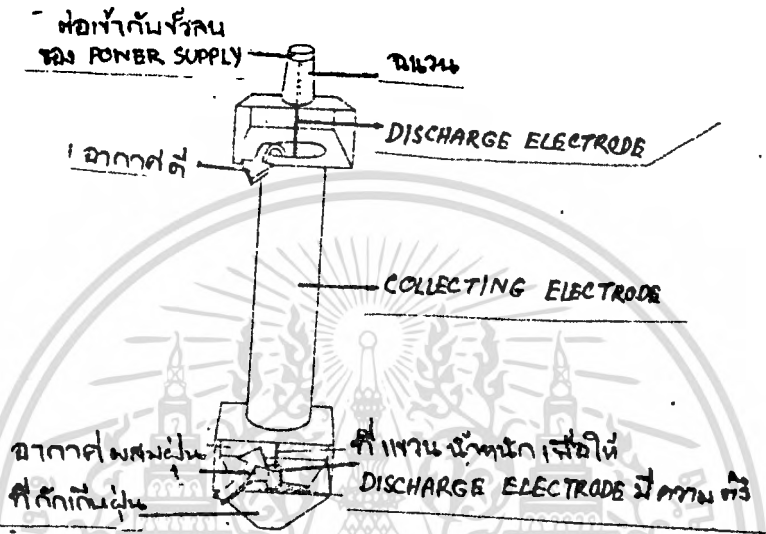
2.1 TUBE-TYPE

ELECTROSTATIC แบบ TUBE-TYPE นี้ส่วนของ COLLECTING ELECTRODE จะมีลักษณะเป็นท่อซึ่งโดยปกติจะตั้งตรง โดยมี DISCHARGE ELECTRODE แขนงตลอดความยาวของท่อ อากาศที่จะทำความสะอาดจะถูกส่งผ่านเข้าไปยังส่วนด้านล่างของท่อดังรูปที่ 2.1 ทำให้อนุภาคที่ปลอมปนเข้ามาเกิดการประจุขึ้นจากความต่างศักย์แบบลบที่ DISCHARGE ELECTRODE อนุภาคเหล่านี้เมื่อได้รับการประจุจะประพัตตัวภายใต้สนามไฟฟ้าและกระโดดเข้าหาผนังของ COLLECTING ELECTRODE อย่างรวดเร็ว

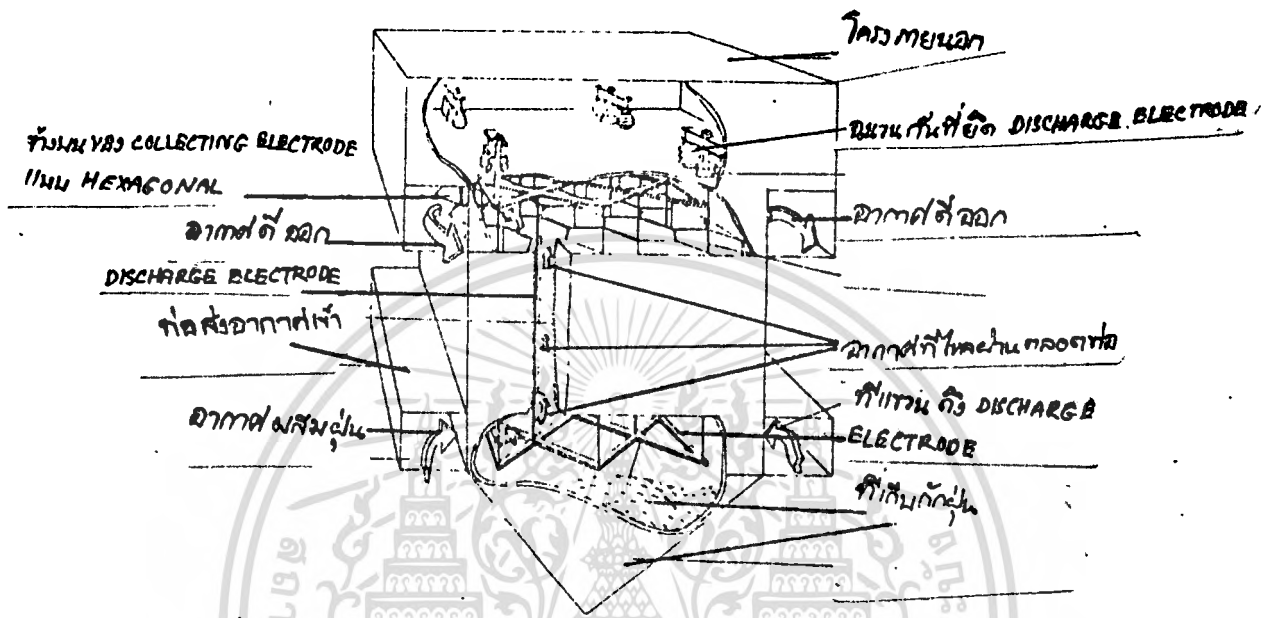
ภาพที่ 2.1 แสดง ELECTROSTATIC PRECIPITATORC แบบ TUBE-TYPE แบบหลอดเดี่ยว เราสามารถหลอดหรือ ส่วนของ COLLECTING ELECTRODE หลายหลอด มาต่อกันแบบขนานได้โดยจะมีลักษณะคล้ายรวงผึ้งดังแสดงในภาพ 2.2

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบ TUBE-TYPE นี้มีลักษณะเด่นคือ มีลักษณะง่าย ๆ มีประสิทธิภาพใช้ได้ แต่ก็มีขีดจำกัดเช่นกัน เนื่องจากอากาศที่ถูกส่งผ่านเข้าจะพุ่งจากส่วนล่างขึ้นสู่ด้านบน ซึ่งเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงการหลุดของอนุภาคที่ตอนแรกได้รับการประจุให้มีประจุและวิ่งเข้าไปเกาะติดกับผนังของ COLLECTING ELECTRODE ได้ เนื่องจากการพัดพาของอากาศที่พุ่งเข้าไป จึงทำให้อนุภาคเหล่านี้หลุดเข้าไปปลอมปนกับอากาศอีก ซึ่งก็เสมือนว่าอากาศที่ฟอกเสร็จยังไม่สะอาดพอ ดังนั้นประสิทธิภาพของ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบนี้จึงมีค่าอยู่ในช่วง 60-80% ขึ้นอยู่กับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 แสดง ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบ TUBE-TYPE แบบ
 ท่อเดี่ยว โดยมี COLLECTING ELECTRODE เป็นท่อ และมี
 DISCHARGE ELECTRODE ภายนอกตรงกลางโดยมีน้ำหมึก ภายนอกอยู่เพื่อ
 ความถี่ และอากาศจะเข้ามา จากข้างใต้ ฟุ้งขึ้นบน

ภาพที่ ๑.๒ แสดง ELECTROSTATIC TYPE MULTI-TUBE-TYPE

ความยาวของท่อ และความเร็วของก๊าซที่ส่งเข้าไปในท่อ หากมีหลายท่อนำมาต่อกันแบบขนาน ก็จะสามารถลดข้อจำกัดนี้ลงไปได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้วยุ่งยากมาก คือสร้างขึ้นมาได้ยากและแม้ว่าเราจะสร้างขึ้นมาได้ก็ตามมันก็เป็นภาระยากที่จะป้องกันไม่ให้อนุภาคเหล่านี้หลุดออกจากผนังท่อ หรือที่เราเรียกว่า COLLECTING ELECTRODE ได้

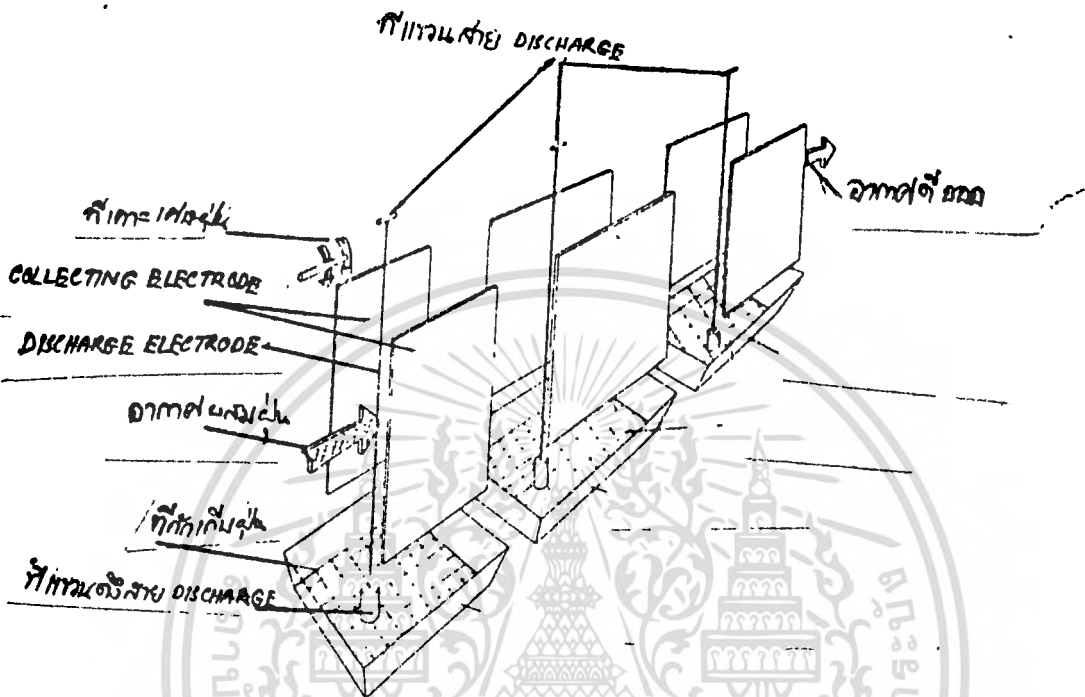
2.3 PARALLEL-PLATE-TYPE

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบนี้มี COLLECTING ELECTRODE เป็นแผ่นสี่เหลี่ยมขนานตั้งตรงเป็นคู่ๆ โดยเว้นช่องว่างระหว่างแผ่นคู่ๆเหล่านี้ โดยปกติแผ่น COLLECTING ELECTRODE นี้มักจะทำจาก MILD STEEL หรืออาจจะใช้ STAINLESS STEEL หรืออย่างอื่นก็ได้ แต่หากอุณหภูมิของก๊าซต่ำเพียงพอ เราอาจจะใช้แผ่นพลาสติกที่เคลือบด้วยโลหะหรือสารนำไฟฟ้าเสียก่อน

และมี DISCHARGE ELECTRODE ขนานอยู่ระหว่างแผ่น COLLECTING ELECTRODE โดยที่อากาศที่จะถูกฟอกจะถูกส่งผ่านเข้าไปในแนวราบ ระหว่างแผ่น COLLECTING ELECTRODE และแผ่น DISCHARGE ELECTRODE โดยที่ใต้แผ่นเหล่านี้จะมีส่วนที่ใช้เป็นที่รองรับฝุ่นที่หลุดร่วงมาจาก แผ่น COLLECTING ELECTRODE ดังภาพที่ 2.3

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบ PARALLEL-PLATE-TYPE นี้สามารถลดข้อจำกัดบางประการของ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบ TUBE-TYPE ลงไปได้ โดยที่รองรับฝุ่นมีตาข่ายปิดไว้ซึ่งสามารถป้องกันการลอยตัวขึ้นของอนุภาคฝุ่นได้

ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบนี้แทบจะไม่มีข้อจำกัดเรื่องประสิทธิภาพเลย และบางทีเราสามารถต่อแผ่นคู่ๆเหล่านี้ออกไปอีกหลายๆคู่ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แสดง ส่วนประกอบของ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบ PARALLEL-PLATE-TYPE ในรูป แสดง 1 มม. ขนาน ต่อกัน 3 ตัว เพื่อให้ไม่เสถียรภาพ ดี ขึ้น โดย แต่ละตัว อาจจะ มี ค่า สันดาไฟฟ้า หรือ สันดาไฟฟ้า ส่วนๆ กัน ออกไป.

บทที่ 3 การทำให้เกิดการประจุบนตัวอนุภาค

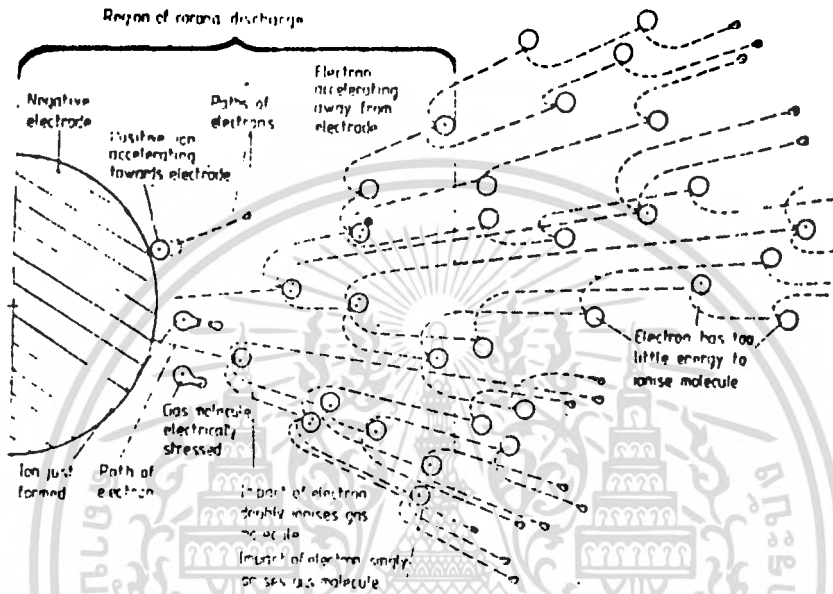
3.1 CORONA DISCHARGE

CORONA DISCHARGE เกิดขึ้นที่บริเวณ DISCHARGE ELECTRODE ซึ่งมีศักย์เป็นลบ ซึ่งมีกระแส อิเล็กตรอนแบบสมำเสมอพุ่งออกจาก DISCHARGE ELECTRODE ไปยัง COLLECTING ELECTRODE การ DISCHARGE เริ่มแรกเกิดขึ้นเมื่อโมเลกุลของอากาศที่อยู่ใกล้รอบๆบริเวณที่มีสนามไฟฟ้า ที่มีความเข้มสูงคือส่วนที่ติดอยู่กับ DISCHARGE ELECTRODE นั้นเอง ได้มีการสูญเสียอิเล็กตรอน และ กลายสภาพเป็นประจุขึ้นมาดังภาพที่ 3.1 ปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นได้อย่างไรในตอนนี้ก็ยังเป็นที่น่าสงสัย กันอยู่ ซึ่งบางทีอาจจะเกิดจากการกระตุ้นโดยรังสีคอสมิก หรือบางทีอาจจะเกิดจากโมเลกุลตัวหนึ่ง รุ่งเข้าชนกับโมเลกุลอื่นๆ หรืออาจจะวิ่งชนกับผิวของ DISCHARGE ELECTRODE แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดการ DISCHARGE ขึ้น อีออนบวกจะวิ่งเข้าชนกับผิวของ DISCHARGE ELECTRODE ซึ่งบางที อาจจะทำให้เกิดการ IONIZATION ของโลหะที่ใช้ทำ DISCHARGE ELECTRODE

อิเล็กตรอนเหล่านี้จะถูกขับโดยสนามไฟฟ้าที่เราป้อนให้ ทำให้มีความเร่งออกจาก DISCHARGE-ELECTRODE อย่างรวดเร็วจนกระทั่งมันวิ่งเข้าชนโมเลกุลของอากาศที่อยู่รอบๆหากสนามไฟฟ้ามีความ แรงพอ อิเล็กตรอนบางตัวจะทำการสะสมพลังงานที่มากเพียงพอตลอดการเกิดความเร่งเพื่อทำให้เกิด การ IONIZE ของโมเลกุลของอากาศของตัวต่อไปที่มันวิ่งเข้าชน ดังนั้นจะทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่ เราเรียกว่า การ AVALANCH ของอิเล็กตรอนและทำให้เกิดอีออนขึ้นมาเรื่อยๆ ทำให้การดิซชาร์จ (DISCHARGE) แผ่ขยายวงกว้างออกไปจนกระทั่งถึงจุดที่สนามไฟฟ้ามีค่าไม่เพียงพอหรือมีค่าน้อยจน เกินไปที่จะทำให้เกิดอิเล็กตรอนอิสระเพื่อที่จะไปทำการ IONIZE โมเลกุลของอากาศโดยการวิ่ง-เข้าชน (โดยที่ขนาดของสนามไฟฟ้ามีค่าลดลงแปรผกผันกับระยะทางกำลังสองจากผิวของ DISCHARGE -ELECTRODE)

อิเล็กตรอนเหล่านี้เมื่อเจออนุภาคต่างๆที่แขวนลอยอยู่ในอากาศมันจะทำให้อนุภาคเหล่านี้มีประจุ เสียก่อนแล้วมันพุ่งตรงไปยัง COLLECTING ELECTRODE ซึ่งเราจะสังเกตเห็นได้ว่าจะมีลักษณะ คล้ายๆกับมีลมพัดจาก DISCHARGE ELECTRODE ไปยัง COLLECTING ELECTRODE

CORONA DISCHARGE ที่เกิดขึ้นมีลักษณะรูปร่างที่ไม่แน่นอนหรือไม่เป็นระเบียบตลอดทั่วบริเวณผิว ของ DISCHARGE ELECTRODE บางทีก็เกิดขึ้นเป็นปุยๆ หรือบางทีก็มีลักษณะเป็นประกายไฟกระโดด ออกมา ในบางพื้นที่ที่มีขนาดความเข้มของสนามรุนแรง เมื่อมีปุกปุยเหล่านี้เกิดขึ้นมามาก หรือมีกระแส

ภาพที่ 3.1 เกิด การทำงานที่บริเวณที่เหนือและโดยรอบในภาพ โดยขบวนการของ CORONA DISCHARGE

026882

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CORONA CURRENT มากขึ้นปกคลุมเหล่านี้จะแผ่กระจายออกไปเป็นวงกว้าง อิเลคตรอน อีออนลบหรืออนุภาคที่มีประจุจะพุ่งเป็นสายออกไปจาก DISCHARGE ELECTRODE รุ่งเข้าชนกับโมเลกุลของอากาศและซบหรือพัดพาให้ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า ELECTRIC WIND ซึ่งเราจะสังเกตได้ว่าเสมือนมีลมพัดจาก DISCHARGE ELECTRODE ไปยัง COLLECTING ELECTRODE และจะมีลมเลกของอากาศส่วนหนึ่งวิ่งเข้าไปแทนที่อากาศที่ถูกพัดพาออกไปซึ่งจะเป็นกำหนดขอบเขตของการแผ่ขยายวงแต่ละด้านของ DISCHARGE ELECTRODE ด้วย

3.2 FIELD CHARGING

FIELD CHARGING คือชื่อของปรากฏการณ์ หรือ ขบวนการที่อนุภาคที่เก็บสะสมประจุ หรือ อีออนหรืออิเลคตรอน พุ่งออกเป็นกระแสออกจาก DISCHARGE ELECTRODE และบางตัวก็เข้าชนหรือปะทะกับอนุภาคที่แขวนลอยอยู่ในอากาศและทำให้อนุภาคเหล่านี้มีการสะสมประจุขึ้นมาเรื่อยๆจนกระทั่งมันมีศักดีไฟฟ้าที่มากเพียงพอที่จะเปรียบเสมือนว่าตัวมันเองได้สร้างสนามไฟฟ้าขึ้นมาซึ่งสนามไฟฟ้าที่สร้างขึ้นนี้จะมีทิศทางกันข้ามกับสนามไฟฟ้าที่เราเข้าไปจึงทำให้มันสามารถหยุดอนุภาคตัวอื่นที่กำลังวิ่งเข้าหา COLLECTING ELECTRODE ไม่ให้วิ่งเข้าไปได้ เราอธิบายและแสดงได้ดังภาพที่ 3.2

สนามไฟฟ้าที่ผิวภายนอกของอนุภาค เกิดจากผลรวมของสนามไฟฟ้าที่เราป้อนเข้าไปกับสนามไฟฟ้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากประจุสะสมบนตัวอนุภาค หากว่าสนามไฟฟ้าลัทธิที่จุดที่อนุภาคสามารถเข้าอยู่ใกล้กับ DISCHARGE ELECTRODE ได้มากที่สุดมีค่าเท่ากับศูนย์เราจะได้ว่าสนามไฟฟ้าที่เราป้อนให้กับสนามไฟฟ้าที่เกิดจากประจุสะสมบนตัวอนุภาคมีค่าเท่ากันนั่นก็คือ

$$\text{สนามไฟฟ้าที่เราป้อนให้} = E(1+2(k-1)/(k+2)) \dots\dots\dots(1)$$

สมมติว่าอนุภาคมีรูปร่างเป็นทรงกลมดังนั้น

$$\text{สนามไฟฟ้าที่เกิดจากอนุภาค} = Q/4(3.14)eA^2 \dots\dots\dots(2)$$

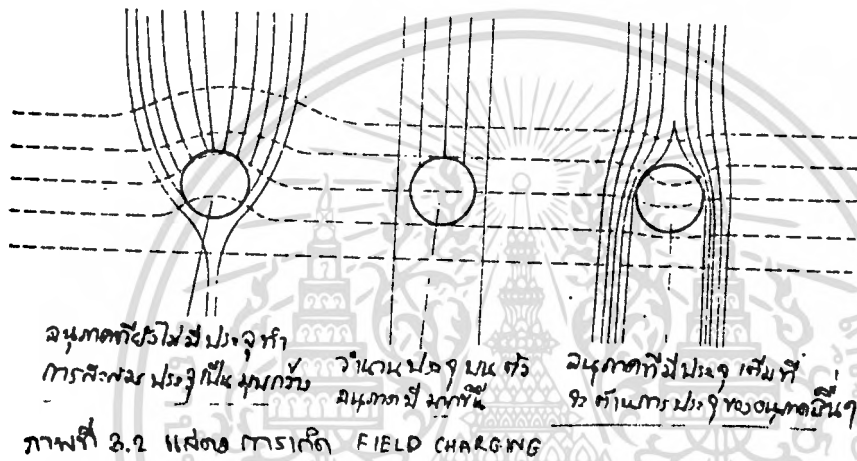
ตามเงื่อนไขของเรานั้นคือสมการที่ (1) เท่ากับสมการที่ (2) จะได้ว่า

$$E(1+2(k-1)/(k+2)) = Q/4(3.14)eA^2 \dots\dots\dots(3)$$

โดยที่

$$E = \text{สนามไฟฟ้าที่เราป้อนให้}$$

$$e = \text{PERMITTIVITY OF FREE SPACE}$$

A = รัศมีของอนุภาค

Q = ค่าประจุบนตัวอนุภาค

k = ค่าคงที่ไดอิเล็กตริกของอนุภาค

จากสมการที่ (3) เราจะได้ว่า

$$Q = 4(1+2(k-1)/(k+2)) \cdot (3.14)eEA^2 \dots \dots \dots (4)$$

ดังนั้นจากสมการที่สี่ เราจะเห็นว่าอัตราการให้ประจุแก่อนุภาคจะขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของกระแสในอากาศรอบอนุภาค และพื้นที่ผิวตัวอนุภาค โดยที่พื้นที่ผิวบนตัวอนุภาคจะมีผลต่อการเกิดประจุบนตัวอนุภาค

และเราสามารถแสดงได้ว่าการเกิดประจุบนตัวอนุภาคมีลักษณะทำนองที่ว่า

$$Q(t) = Q(s)/(1+T/t) \dots \dots \dots (5)$$

โดยที่

Q(t) = ประจุที่เวลา t

Q(s) = ประจุมั่วตัว

t = เวลาตั้งแต่การให้ประจุ (วินาที)

T = TIME CONSTANT (วินาที)

โดยที่

$$T = 4eEA/l \dots \dots \dots (6)$$

โดยที่

e = PERMITTIVITY OF FREE SPACE

E = สนามไฟฟ้าที่เราป้อนให้

A = พื้นที่ของ COLLECTING ELECTRODE

l = กระแส CORONA CURRENT

3.3 ION CHARGING OR DIFFUSION CHARGING

เหมือนกับโมเลกุลของอากาศที่ยังไม่มีประจุ โดยที่ไอออนมีการเคลื่อนที่แบบสุ่ม (RANDOM) เนื่องจากอุณหภูมิภายใต้สนามไฟฟ้า การเคลื่อนที่แบบสุ่มเนื่องจากอุณหภูมินี้ ไอออนมีทิศทางการเคลื่อนที่ทับกันไปตามทิศทางของสนามไฟฟ้า ความเร็วลอยเลื่อน (DRIFT SPEED) แบบนี้แปรผันตรงกับขนาดของสนามไฟฟ้าที่เราสร้างขึ้นและค่าประจุบนตัวอนุภาค ซึ่งบริเวณใกล้ๆ DISCHARGE-ELECTRODE ความเร็วลอยเลื่อนแบบนี้จะมีค่าค่อนข้างมากซึ่งมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยของความเร็วยิ่ง

เนื่องจากอนุหุมิ ซึ่งในทางปฏิบัติเราอาจจะไม่นำความเร็วเนื่องจากอนุหุมิอันนี้มาคิดด้วยก็ได้ ซึ่งก็ไม่ค่อยจะมีผลอะไร

หากอ็อนมีการเคลื่อนที่อย่างทันทีทันใด ประจุของมันจะเกิดบนผิวของอนุภาคเนื่องจากมันมีโมเมนตัมที่มากนั่นเอง แต่ขณะเดียวกันกับที่อนุภาคมีค่าโมเมนตัมที่มากก็จะทำให้มันไม่สามารถเกาะติดอยู่กับ COLLECTING ELECTRODE ได้ทำให้หลุดออกมาปลอมปนกับในอากาศอีก

แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากอนุภาคมีความเร็วหลายทิศทาง ยังผลให้มีพลังงานบางส่วนทะลุอนุภาคออกไปแต่ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าประจุจะสามารถจับบนผิวอนุภาคได้อย่างไม่จำกัดตามความหมายนี้ เมื่อเราป้อนศักย์ไฟฟ้าคงที่ตลอดอนุภาคก็จะมี การคายกระแส CORONA ออกไปบ้าง ดังนั้นในภาวะสมดุลประจุที่คายออกจะเท่ากับประจุที่รับเข้ามา จึงทำให้ไม่มีการอิมตัวของประจุเทอมของ ION CHARGING OR DIFFUSION CHARGING คือกระบวนการที่อนุภาคได้รับประจุจากการชนกับอ็อนที่เคลื่อนที่แบบสุ่มเนื่องจากอนุหุมิและสำหรับเทอม 'อนุหุมิ' ในที่นี้ใช้แสดงถึงการกระจายความเร็วของอ็อนซึ่งปกติก็เป็นชนิดเดียวกันกับโมเลกุลของอากาศที่อยู่รอบๆ

3.4 ประจุสมดุล

ประจุบนตัวอนุภาคจะเข้าหาจุดสมดุลเสมอ เวลาที่ใช้ในการทำให้ประจุเกิดการสมดุลขึ้นอยู่กับความหนาแน่นของกระแสภายใน ELECTROSTATIC PRECIPITATOR ทฤษฎีได้อธิบายไว้ว่าอนุภาค จะได้รับการประจุจนเต็มเมื่อมันผ่านเข้ามาภายใน ELECTROSTATIC PRECIPITATOR ได้ประมาณหนึ่งเมตรแรก หรือมากกว่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เจ็อนไซนี้ยังไกลจากความจริงอยู่มาก ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับขนาดของอนุภาคด้วย หากขนาดของอนุภาคยิ่งเล็กลงเพียงใด การประจุก็ทำได้ยากเพียงนั้น

บทที่ 4 ส่วนประกอบต่างๆของ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR

4.1 BLOCK DIAGRAM

จาก BLOCK DIAGRAM เราจะเห็นว่าระบบของ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR ที่ทำใน
โรงงานดังนี้จะประกอบไปด้วย กล้องที่ใช้บรรจุอากาศหรืออากาศที่มีอนุภาคที่เราต้องการกำจัดและ
ภายในกล้องก็จะประกอบด้วย ส่วนที่เป็นตัวหรือส่วนที่เรียกว่า DISCHARGE ELECTRODE และ
COLLECTING ELECTRODE รวมทั้งมีภาครับส่งแสงติดอยู่กับฝากล้อง ดังแสดงในภาพที่ 4.1

4.2 กล้องบรรจุอากาศ

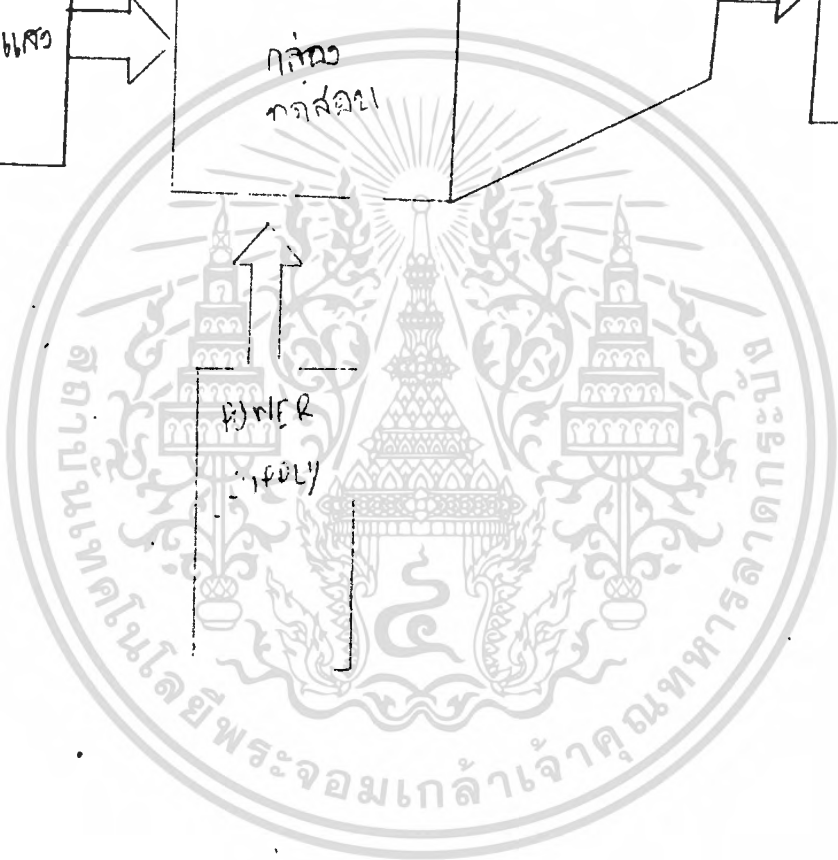
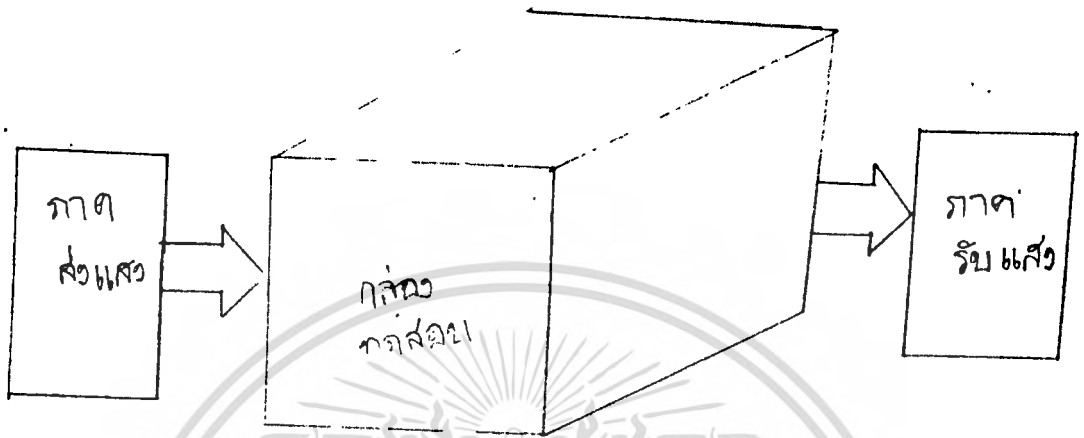
เนื่องจากตามทฤษฎีแล้วกล้องนี้จะใช้สำหรับกำจัดอนุภาคหรือสิ่งปลอมปนออกจากอากาศโดยการ
พ่นอากาศเข้ามา แต่ในโรงงานครั้งนี้ เราเพียงแต่ศึกษาลักษณะของการกำจัดอนุภาคปลอมปนให้ออก
จากอากาศเท่านั้นซึ่งเราจะใช้วิธีการกักอากาศให้อยู่ภายในกล้องแทน

องค์ประกอบของกล้องแสดงได้ดังภาพที่ 4.2 ซึ่งจะมีส่วนประกอบที่ประกอบไปด้วยส่วนที่เป็น
โครงสร้างที่ให้ความแข็งแรงซึ่งในที่นี้เราจะใช้เหล็กชุบสังกะสี แล้วยึดนอตเข้าด้วยกัน ส่วนที่ใช้เป็น
ฝาด้านข้างเราใช้ แผ่นพลาสติก ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากกระแส INDUCE
ของประจุไฟฟ้าเนื่องจากมีความต่างศักย์ที่มากนั่นเอง

4.3 ELECTRODE

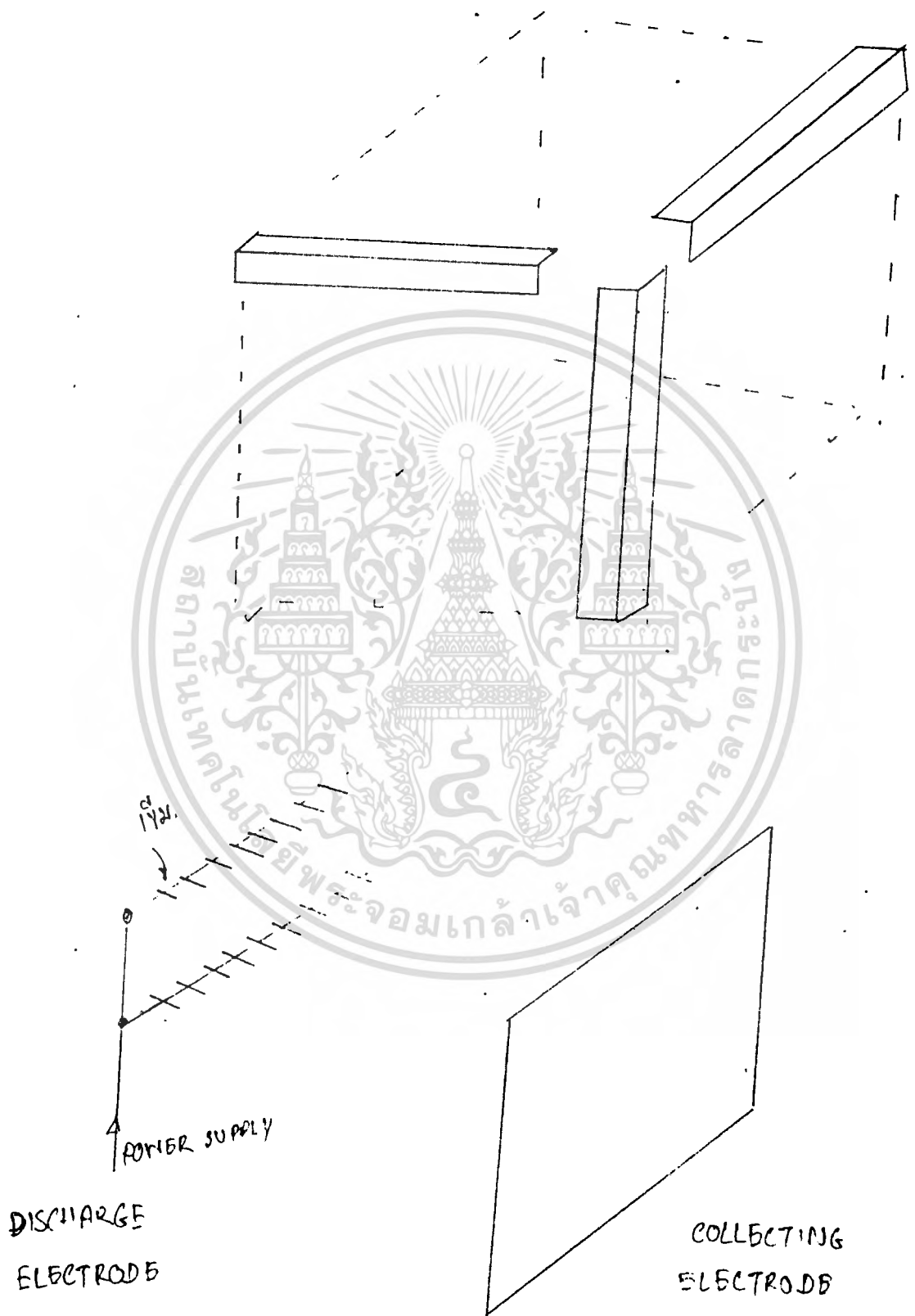
องค์ประกอบที่สำคัญมากอีกตัวหนึ่งก็คือ ELECTRODE ซึ่งเป็นตัวที่ใช้สร้างสนามไฟฟ้าเพื่อจะกำ
การประจุให้กับอนุภาค ประกอบด้วย DISCHARGE ELECTRODE และ COLLECTING ELECTRODE
หนึ่งสำหรับโรงงานนี้ เราจะเลียนแบบ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR แบบ PARALLEL-
PLATE-TYPE ซึ่งจะมีส่วน DISCHARGE ELECTRODE และ COLLECTING ELECTRODE แขน
ตั้งตรงขนานคู่กันตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ในที่นี้เราจะใช้แผ่น COLLECTING ELECTRODE เพียง
ตัวเดียวเท่านั้น

สำหรับ DISCHARGE ELECTRODE ตามทฤษฎีแล้วควรจะทำมาจากโลหะปลายแหลม ทั้งนี้
เนื่องมาจากอิเล็กตรอนจะมาออกอยู่กันมากที่บริเวณปลายแหลมของโลหะ เมื่อเราป้อนไฟแบบกระแส
อิเล็กตรอนก็จะ IONIZE ตัวเองออกมา ซึ่งหากเราไม่ใช้โลหะปลายแหลมปริมาณอิเล็กตรอนที่
ก็จะน้อยซึ่งไม่ตรงกับจุดประสงค์ของเรา สำหรับโรงงานครั้งนี้เพื่อความสะดวกและประหยัดเราจะใช้
อุปกรณ์ที่หาได้ง่ายนั่นคือเราจะใช้ เข็มปลายแหลมยึดติดกับสายไฟหลายๆตัวผูกติดตรงในกล้องโดย
ปลายด้านหนึ่งต่อกับไฟฟ้าแบบลบแรงดันสูงจาก POWER SUPPLY ที่เราสร้างขึ้นมาเอง

รูปที่ 4.1 แสดง BLOCK DIAGRAM

ของส่วนประกอบ ELECTROSTATIC PRECIPITATOR

ภาพที่ 4.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเฉพาะภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่สู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วน COLLECTING ELECTRODE เราจะใช้แผ่นโลหะซึ่งทิ้งได้ตามทฤษฎีแล้วเราจะใช้อะไรก็ได้ที่มีความเ้าไฟฟ้าเสียก่อน แต่เพื่อป้องกันความยุ่งยากที่จะตามมาเราจะใช้แผ่นโลหะเลยโดยแผ่นโลหะจะมีขนาดพอดีใส่ลงในกล่องได้ และตามทฤษฎีแล้วแผ่น COLLECTING ELECTRODE จะต่ออยู่กับสายดินหรือ EARTH

4.4 POWER SUPPLY

สำหรับภาคนี้เราจะใช้สร้างส่วนของสนามไฟฟ้าเพื่อที่จะทำการประจุแก่อุภาคดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น สำหรับโครงการครั้งนี้เราใช้วงจรทวีแรงดัน (VOLTAGE MULTIPLY) แบบครึ่งคลื่นโดยใช้ตัวเก็บประจุ (CAPACITOR) และไดโอดต่อกันแบบสลับไปมาดังภาพที่ 4.4 แสดงการทำงานของวงจรหนึ่งชุดซึ่งชุดต่อไปก็จะมีลักษณะการทำงานคล้ายๆกัน

จากภาพที่ 4.4 ในครึ่งคลื่นแรกกระแสจะทำการ CHARGE ผ่านตัวเก็บประจุ C1 และไหลผ่านตัวไดโอด D1 ออกไปโดยมิไดโอด D2 กันไม่ให้กระแสไหลผ่านตัวเก็บประจุ C2 ต่อมาครึ่งคลื่นหลัง กระแสจะเข้า CHARGE ตัวเก็บประจุ C2 และไหลผ่านไดโอด D2 และผ่านตัวเก็บประจุ C1 ในลักษณะของการ DISCHARGE ยังผลทำให้เสมือนว่าตัวเก็บประจุ C1 กำลังทำการ DISCHARGE ออกเป็นสองเท่า นั่นก็คือ VOLTAGE ที่ตกคร่อมตัวเก็บประจุ C2 จะมีค่าเพิ่มเป็นสองเท่านั่นเองทั้งนี้แสดงได้ดังสมการ VOLTAGE ที่ตกคร่อมตัวเก็บประจุคือ

$$V = (1/C) \int_0^t i dt$$

โดยที่ $V =$ โวลต์ที่ตกคร่อมตัวเก็บประจุ (โวลต์)

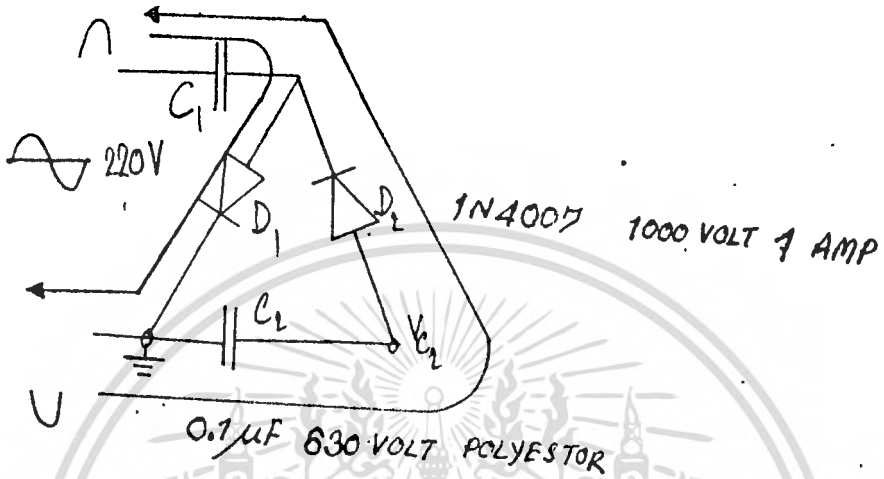
$C =$ ค่าความจุของตัวเก็บประจุ (ฝารัส)

$\int_0^t i dt =$ จำนวนกระแสที่ไหลผ่านตัวเก็บประจุตลอดช่วงเวลา t

จากสมการเราจะเห็นได้ว่าเมื่อกระแสไหลผ่านตัวเก็บประจุมากขึ้นในเวลาเท่ากันค่าความต่างศักย์ตกคร่อมตัวเก็บประจุก็จะมากขึ้นตาม ดังนั้นเมื่อตัวเก็บประจุ C1 ทำการ DISCHARGE ออกเป็นสองเท่า นั่นก็คือมันคายประจุออกเป็นสองเท่าหรือมีกระแสไหลผ่านตัวเก็บประจุ C2 เป็นสองเท่าเช่นกันจึงทำให้ศักย์ตกคร่อม C2 เทียบกับจุดกราวด์สมมติเป็นสองเท่าของ โวลต์นิกที่เข้ามาคือ โวลต์นิกมีค่าเท่ากับ $220 * 1.414 = 310$ VOLT ดังนั้นสองเท่าของมันก็คือ $2 * 310 = 620$ VOLT ซึ่งเป็นที่นำ

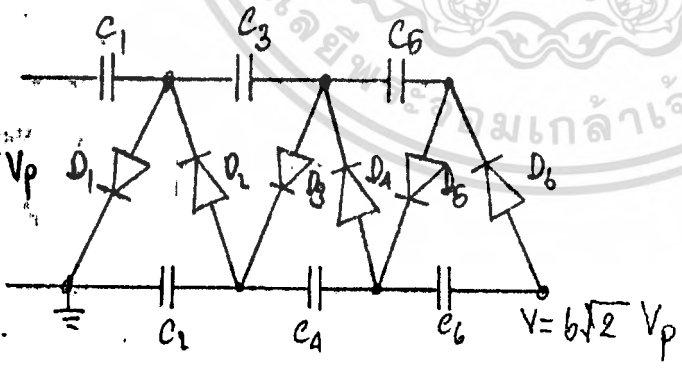
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.4

วงจรทวีแรงดัน 1 ชุด

รูปที่ 4.4a

วงจรทวีแรงดัน 3 ชุดต่อกัน

สังเกตว่า จำนวนตัวเก็บประจุหรือจำนวนตัวไดโอดจะมีค่าเท่ากับจำนวนเท้าของโวลท์ที่วัดได้ที่เป็นเท้าของ โวลท์นิค

ดังนั้นหากเราอ่านชุดต่อไปที่มีลักษณะเหมือนกันมาต่อฟ่วงเข้าไป โวลท์ที่ได้ก็จะมีค่ามากขึ้นเป็นจำนวนเท้าของตัวเก็บประจุหรือตัวไดโอดคูณกับโวลท์ที่เข้าทาง INPUT ครั้งแรกคือ 220×1.414 หรือ เป็นจำนวนเท้าของ $310 \times n$ โดยที่ n คือจำนวนไดโอดหรือ ตัวเก็บประจุ แสดงได้ดังภาพที่ 4.4a

ค่าความทน VOLTAGE ของตัวเก็บประจุจะต้องทนได้มากกว่าโวลท์ที่ตกคร่อมตัวมันขณะที่มันทำงานคือต้องมากกว่า 620 VOLT และหากมีค่าความจุยิ่งมากขึ้นดีเพราะจะทำให้กระแส CORONA ที่ได้มีค่ามากขึ้นซึ่งจะทำให้การกำจัดอนุภาคปลอมปนได้ดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วตัวเก็บประจุที่มีขายกันในท้องตลาดมักจะมีค่าความจุน้อยมาก ส่วนตัวเก็บประจุที่มีค่าความจุมากก็มักจะทนแรงดันได้น้อย ซึ่งหากเรานำมาใช้งานย่อมทำให้เกิดความเสียได้

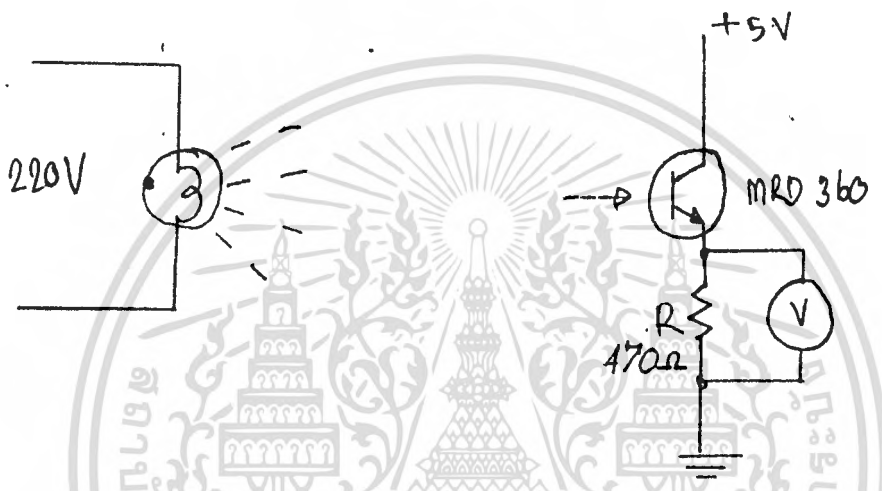
ส่วนตัวไดโอดก็เช่นเดียวกันจะต้องทนโวลท์ได้เช่นกับตัวเก็บประจุคือ มากกว่า 620 VOLT และต้องทนกระแสได้มากกว่ากระแสที่ไหลผ่านด้วยซึ่งในที่นี้ก็ไม่กี่มิลลิแอมป์

4.5 ส่วนรับและส่งแสง

จุดประสงค์ของการทำโครงการครั้งนี้คือการทดสอบการกำจัดอนุภาคภายในกล่องทดลองที่เราได้กล่าวเอาไว้แต่ต้น

เพราะว่าการทดสอบความหนาแน่นของอนุภาคในอากาศค่อนข้างจะลำบากหรือหากจะใช้เครื่องมือนี่มีราคาแพงซึ่งไม่อาจจะหามาได้ เราจึงใช้หลักการส่องสว่างแทนด้วยหลักการนี้เราจะตรวจดูปริมาณแสงที่วัดได้จาก PHOTO TRANSISTOR ภาพที่ 4.5 แสดงวงจรที่ทำในภาควิธีรับส่งแสง

เมื่อมีปริมาณแสงมาตกกระทบบนขา BASE ของ PHOTO TRANSISTOR ซึ่งเป็นส่วน TRANSDUCER ลำแสงที่มาตกกระทบบจะทำให้ TRANSISTOR ทำงานและมีกระแสไหลผ่าน R ซึ่งจะยังผลให้เกิดโวลท์ตกคร่อมตัว R โวลท์ ซึ่งเราจะสังเกตหรืออ่านได้จาก VOLTMETER ที่เราติดคร่อม R เอาไว้ แต่เมื่อเราปล่อยให้มิออนภาค ในที่นี้เราจะใช้กลุ่มควัน มาบดบังแสงที่มาตกกระทบบนขา BASE ก็เปรียบเสมือนว่ากระแส BASE น้อยลงไปเป็นทำให้กระแส EMITTER น้อยลงไปเช่นกัน ทำให้โวลท์ที่อ่านได้มีค่าน้อยตาม แต่เมื่อเราทำการเปิดให้มีสนามไฟฟ้าขึ้นปริมาณของอนุภาคก็จะลดลงทำให้ปริมาณแสงที่มาตกกระทบบนขา BASE มากขึ้น โวลท์คร่อม R ก็มากตาม

รูปที่ 4.5 แหล่งกำเนิดรับ-ส่ง แล่ง

บทที่ 5 การทดลอง ผลการทดลอง และสรุปผลและวิจารณ์

5.1 วิธีการทดลอง

เนื่องจากจุดประสงค์ของการทดลองก็คือ ดูประสิทธิภาพของการกำจัดอนุภาคเมื่อเทียบกับเวลาที่ผ่านไป ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. เปิดให้ภาครับ-ส่งแสงทำงาน แล้วสังเกต VOLT ที่อ่านได้จาก VOLTMETER
2. ปลดขั้ววันเข้าไปในกล่องจนเต็ม แล้วอ่าน VOLT ที่ได้
3. เปิดให้ภาคที่สร้างสนามไฟฟ้าทำงาน จับเวลาพร้อมกับสังเกต VOLT ที่อ่านได้
4. ทดสอบ เข็มเข็ม เข็มเมื่อปลดขั้ววัน แล้วไม่เปิด POWER SUPPLY สวิตช์ VOLT ที่ได้

5.2 ผลการทดลอง

1. ขณะที่เปิดภาครับ-ส่งแสงให้ทำงานอ่าน VOLT ได้เท่ากับ...3.5.....VOLT
2. เมื่อปลดขั้ววันจนเต็มกล่องอ่านค่า VOLT ได้เท่ากับ ...2.....VOLT
3. ปลดขั้วให้ภาคสร้างสนามไฟฟ้าทำงานอ่านค่าได้ดังนี้

ครั้งที่ 1

เวลาผ่านไป(วินาที)	VOLT ที่อ่านได้ VOLT
10	2
30	2.3
60	2.4
120	2.7
180	2.5
240	2.9
300	2.8

ครั้งที่ 2

เวลา (วินาที)	VOLT ที่ผ่านไต้ (VOLT)
0	1.8
30	1.9
45	2.0
60	2.2
75	2.3
90	2.5
120	2.6
135	2.7
150	2.8
165	3.0
180	3.1
195	3.3
210	3.6
225	3.8
240	4.0
270	4.2
300	4.3
360	4.4
420	4.4
480	4.4

ครั้งที่ 3

เวลา (วินาที)	VOLT ที่ผ่านไต้ (VOLT)
0	1.0
60	1.0
120	1.2
210	1.3
240	1.4
255	1.5
270	1.6
315	1.7
330	1.8
375	1.9
390	2.0
405	2.1
435	2.2
465	2.3
510	2.4
570	2.5
585	2.6
615	2.7
660	2.8
705	2.9
750	3.0
765	3.1
795	3.2
870	3.3

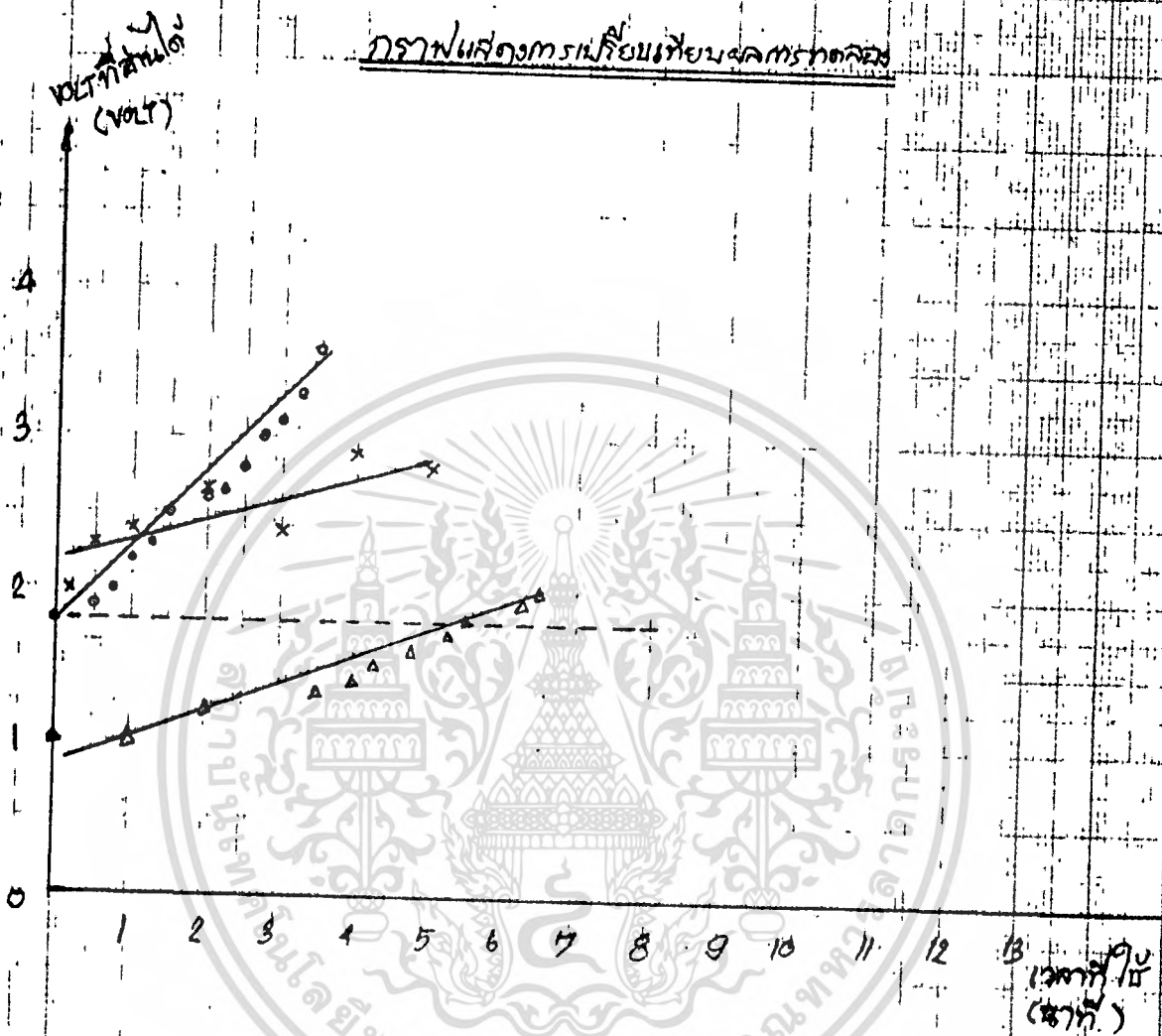
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทดสอบ เข็มมกัยม การปลัอยจว้น แต่ไม่เปิด POWER SUPPLY เพื่อ สักนา
 ฤว่า จว้นจางทายไปเองหรือไม

เวลา (นาทึ)	VOLT ที่ได้ (VOLT)
0	1.9
1	1.8
2	1.8
3	1.8
4	1.8
5	1.8
6	1.8
7	1.8
8	1.8
9	1.8
10	1.8
11	1.8
12	1.8
13	1.8
14	1.8
15	1.8
16	1.8
17	1.8
18	1.8

แสดงว่า เข็มมกัยที่จว้นจางทายไปเองเนื่งจากแรงจลุดของโลก มีค่า่น้อยมาก

กราฟแสดงการเปรียบเทียบผลกระทล

NOTE:

- การจำกัดความโดยอาศัยการประจุของสภาพ
- x x x การทดลองครั้งที่ 1
- o o o การทดลองครั้งที่ 2
- Δ Δ Δ การทดลองครั้งที่ 3

----- การจำกัดความโดยปล่อยให้ระบบคายไฟหมด

สรุปและวิจารณ์ผลการทดลอง

จากผลการทดลองเราจะเห็นว่าอัตราการกำจัดควันไม่ต่อยจะได้นัก ทั้งนี้เนื่องมาจากปริมาณ CORONA CURRENT จาก DISCHARGE ELECTRODE ยังมีค่าค่อนข้างน้อยอยู่ และเมื่อเราปล่อยเวลาให้ผ่านไปมากขึ้นปริมาณ VOLT ที่อ่านได้ก็จะมีค่าสูงตามทั้งนี้เนื่องจากจำนวนอนุภาคควันภายในกล่องได้ถูกกำจัดไปบ้างแล้ว

หากเราเพิ่มปริมาณ VOLTAGE จาก POWER SUPPLY ให้มากขึ้นจะทำให้ไอเลคตรอนที่ปลายเข็มแตกตัวได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม หากปริมาณกระแสแอ็ยเกินไปแม้ว่าโวลท์จะสูงก็ตามปริมาณไอเลคตรอนที่แตกตัวออกมาก็จะมีเพียงแอ็ยนิดไม่เพียงพอต่อการให้ประจุแก่อนุภาค มันก็ทำให้การกำจัดอนุภาคเป็นไปได้ยาก

แต่หากเราทำ POWER SUPPLY ที่มีปริมาณกระแสสูงแต่โวลท์ที่ได้ต่ำมันก็จะทำให้ไอเลคตรอนไม่สามารถแตกตัวออกมาได้ ดังนั้นเราจึงพอจะสรุปได้ว่า POWER SUPPLY ที่ดีนั้นควรจะให้โวลท์ออกมาสูงเพียงพอทำให้ไอเลคตรอนเกิดการแตกตัวได้ และประการสำคัญอีกอย่างหนึ่ง กระแสที่ให้ออกมาควรจะมีค่ามากพอที่จะทำการประจุแก่อนุภาคได้และยิ่งอนุภาคมีขนาดเล็กเพียงใดปริมาณกระแสย่อมต้องมากขึ้นเพียงนั้น

จากการทดลอง เราจะเห็นว่าปริมาณการกำจัดอนุภาคควันที่ได้ยังน้อยทั้งนี้ก็เนื่องมาจากปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งนั่นก็คือ ขนาดของอนุภาคเล็กเกินไปทำให้การประจุแก่อนุภาคเหล่านี้เป็นไปได้ยากซึ่งทั้งนี้หากเราดูกระแสจาก POWER SUPPLY ที่ได้ยังมีปริมาณแอ็ยเกินไปแม้ว่าจะจับตัวเก็บประจุมาต่อกันแบบขนานแล้วก็ตาม แต่ครั้งจะนำตัวเก็บประจุที่มีค่ามากกว่านี้มาทำก็หาไม่ได้

กิตติกรรมประกาศ

โปรเจกต์ครั้งนี้สำเร็จลงไปได้ดี ได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่อไปนี้

1. คุณ กาญจนา นาสีทธิ์
2. คุณ เสถียรพงษ์ ธรรมสอน
3. อ. ดร. แดเนี่ยล บริน

และอีกหลายท่าน ข้าพเจ้าขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้